Annus V. - Vol. V. Die 16 Maii 1913. Num. 8.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Epistola, pag. 209. — II. *S. C. S. Officii:* Indulgentiae quibusdam adnexae invocationibus augentur et extenduntur, pag. 210. — III. *S. C. de Religiosis:* Versio anglica Decreti de monialium confessionibus, pag. 212. — IV. *S. Congr. de Propaganda Fide* Immutatio finium, pag. 215; Nominatio, pag. 215; Cessatio ab Officio, pag. 216. — V. *S. C. Indicis:* Decretum prohibitionis quorumdam librorum, pag. 216. — VI. *S. Romana Rota:* Melevitana. Optionis, pag. 217. — VII. *Secretaria Status:* Epistolae, pag. 226.

Diarium Romanae Curiae: Congregazione Ordinaria, nomine, onorificenze, necrologio, pagg. 230-232.

ROMAE
TYPIS POLIGLOTTIS VATICANIS

MCCCCXIII.

Directio: Palazzo della Cancelleria. — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. **12.** — Extra Italiam, L. **15.**
Unius fasciculi, L. **1.**

« *Bis* fere *in mense* (Commentarium) *prodibit, ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur* ». (Ex *Commentarii Officialis* ratione, die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. V, n. 8 - 16 Maii 1913)

ACTA PII PP. X.

EPISTOLA.

PAG.

Laudari satis. - Ad V. E. Franciscum Virgilium card. Dubillard, Archiepiscopum Camberiensem. - Sacerdotale foedus « Pro Pontifice et Ecclesia », cuius ille conditor et moderator est, laudibus prosequitur. - *28 aprilis 1913* 209

SUPREMA S. CONGR. S. OFFICII.

SECTIO DE INDULGENTIIS.

I. *Decretum.* - Christiana salutatio sub invocatione divini Iesu Nominis ampliori indulgentia ditatur. - *27 martii 1913.* . . . 210

II. *Decretum.* - Augentur et extenduntur indulgentiae pro quadam laude Ss. Sacramenti. - *10 aprilis 1913* 211

S. CONGR. DE RELIGIOSIS.

Versio anglica authentica decreti de monialium et sororum confessionibus. - *3 febr. 1913* 212

S. CONGR. DE PROPAGANDA FIDE.

I. *Decretum.* - Confinia Bagamoiensem inter et Daressalamensem vicariatus ad civilia coaequantur. - *7 maii 1913* 215

II. Nominatio Praefecti Apostolici. 215

III. Cessatio ab officio 216

S. CONGR. INDICIS.

Decretum quo quaedam prohibentur opera. - *8 maii 1913.* 216

S. ROMANA ROTA.

PAG.

Mevelitana. Optionis. - *30 ianuarii 1913.* . 217

SECRETARIA STATUS.

EPISTOLAE.

I. Ad R. P. D. Pium Marcellum Bagnoli, Marsorum episcopum, ob filiale venerationis obsequium ab alumnis Seminarii praefatae dioeceseos Beatissimo Patri reverenter exhibitum. - *27 martii 1913* 226

II. Ad R. P. D. Ioannem Vincentium Tasso, Augustanorum episcopum, qui Beatissimo Patri exemplar Actuum synodi dioecesanae, tamquam filialis obsequii venerationisque specimen, obtulit. - *8 aprilis 1913.* . . 227

III. Ad R. P. D. Hectorem I. Sevin, Lugdunensium archiepiscopum, primo condito saeculo a nativitate Friderici Ozanam. - *10 aprilis 1913* 228

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. S. Congregazione dei Riti. *Congregazione ordinaria* 230

II. Segreteria di Stato. *Nomine, onorificenze* 230

III. Necrologio 232

Annus V. - Vol. V. Die 16 Maii 1913. Num. 8.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

EPISTOLA.

AD V. E. FRANCISCUM VIRGILIUM CARD. DUBILLARD, ARCHIEPISCOPUM CAMBERIENSEM. - SACERDOTALE FOEDUS « PRO PONTIFICE ET ECCLESIA » CUIUS ILLE CONDITOR ET MODERATOR EST, LAUDIBUS PROSEQUITUR.

Dilecte Fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Laudari satis non potest illud « sacerdotum ex quavis natione foedus pro Pontifice et Ecclesia » quod te quum auctore coaluit, tum summo moderatore utitur, si quidem praeclara eius utilitas atque adeo opportunitas consideretur. Nam qui, instigante diabolo, vetus hodie propositum urgent impediendae salutis aeternae, quam humano generi divinus Redemptor profuso sanguine comparavit, ii fere nihil agunt impensius, quam ut ab obsequio et fide Ecclesiae et Romani Pontificis avertant homines: quippe intelligunt non ab eo Iesum Christum diligi, qui vel Sponsam vel Vicarium negligat Christi. Atque ob eam causam malis improborum artibus obnoxius maxime est clerus, qui certe ab officio si discesserit, facile discessio populi consequatur. Contra igitur omnino est laborandum, ut qui sunt e sacro ordine, magis ac magis ita afficiantur erga Ecclesiam Ecclesiaeque Caput, quemadmodum eos in primis decet, id est ut pientissimo studio et ipsi flagrent et alios inflammare cupiant. Iam vero huius ipsius rei gratia institutum esse videmus sacerdotale, de quo loquimur, foedus: cuius qui sunt participes, non ii quidem aliis tenentur officiis, nisi communibus sacerdotum ceterorum, sed tamen in eis servandis singularem quamdam diligentiam profitentur. Illud autem Nobis pergratum est quod ante omnia sibi habent propositum, praecepta et monita, quaecumque dederit Romanus Pontifex, et sequi volen-

tibus animis et studiose inculcare aliis; item quod promittunt se ex omnibus Catholicorum scriptionibus, quae vel quotidie vel in dies certos vulgari solent, eas omni ope adiuturos, quae causam Religionis aperte, duce apostolica Sede, tueantur. Quod vero hanc inopiam considerantes, in qua Vicarius Christi versatur, ad eam sublevandam non satis habent quotannis reservare aliquid, sed sponsione se obligant, peculiarem sane merentur cum a Nobis laudem tum mercedem a Deo. — Quapropter ut gratum his dilectis filiis testaremur animum, simulque ut fructuosior evaderet eorum opera, de spirituali Ecclesiae thesauro, cuius penes Nos est dispensatio, plura nuper, ut nosti, eis indulgendo tribuimus. Nunc scias consilium universo foederi moderando ita compositum, ut significasti, Nobis probari a Nobisque ratum haberi. Iam, quod reliquum est, Deum rogantes ut rei tam bene auspicatae faveat, caelestium munerum auspicem ac praecipuae benevolentiae Nostrae testem, apostolicam benedictionem tibi, dilecte Fili Noster, et omnibus quotquot sunt et erunt de sacerdotali hoc foedere, amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die XXVIII mensis aprilis MCMXIII, Pontificatus Nostri anno decimo.

PIUS PP. X.

SUPREMA S. CONGREGATIO S. OFFICII

(SECTIO DE INDULGENTIIS)

I.

DECRETUM.

CHRISTIANA SALUTATIO SUB INVOCATIONE DIVINI IESU NOMINIS AMPLIORI INDULGENTIA DITATUR.

Ex audientia Sanctissimi die 27 martii 1913.

Etsi pervetusta piissima consuetudo, inter christianos plurimis in locis invecta, sese invicem salutandi sub Ssmi Iesu Nominis invocatione, qua nimirum alter dicit: *Laudetur Iesus Christus,* alter vero respondet: *Amen* vel *In saecula*, aut similiter, iamdiu apostolicae Sedis favorem adepta sit, et Indulgentia quinquaginta dierum per Summos Pontifices ditata; ut tam frugifera praxis impensiori studio, ubi viget teneatur, ubi

autem obsolevit restituatur, alibi demum large propagetur; Ssmus D. N. D. Pius div. prov. Pp. X, precibus Sibi, occasione sextodecimo recurrentium saecularium solemnium a pace Ecclesiae donata, porrectis benigne annuens, Indulgentiam centum dierum, defunctis quoque adplicabilem, a singulis christifidelibus quoties uti supra se invicem salutaverint lucrandam, largiri dignatus est. Praesenti in perpetuum valituro, absque ulla Brevis expeditione. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

M. Card. Rampolla.

L. ✠ S.

† D. Archiep. Seleucien., *Ads. S. O.*

II.

DECRETUM.

AUGENTUR ET EXTENDUNTUR INDULGENTIAE PRO QUADAM LAUDE SS.MI SACRAMENTI.

Die 10 aprilis 1913.

Ssmus D. N. D. Pius div. prov. Pp. X, per facultates infrascripto Cardinali S. Officii Secretario specialiter tributas, benigne concedere dignatus est, ut christifideles, qui laudes et gratiarum actiones erga D. N. I. C. in Ssmo Eucharistiae Sacramento impendunt, iaculatoria prece quae sic sonat: *Laudetur et adoretur in aeternum sanctissimum Sacramentum,* vel quae in authentica sylloge Indulgentiarum invenitur his verbis expressa: *Sia lodato e ringraziato ogni momento il santissimo e divinissimo Sacramento,* ampliori spiritualium favorum emolumento gaudere valeant, quam antea frui poterant alteram recitantes; videlicet: Indulgentia trecentorum dierum, defunctorum animabus etiam adplicabili, quoties dictam alterutram precem corde saltem contrito recitaverint; plenaria vero, defunctis similiter adplicabili, quatenus per integrum mensem eandem quotidie elicere consueverint, si insuper confessi ad sacram Synaxim accesserint et ad mentem Summi Pontificis oraverint. Praesenti in perpetuum valituro, absque ulla Brevis expeditione. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

M. Card. Rampolla.

L. ✠ S.

† D. Archiep. Seleucien., *Ads. S. O.*

SACRA CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

VERSIO AUTHENTICA

DECRETI DE MONIALIUM ET SORORUM CONFESSIONIBUS

A DECREE

REGARDING THE CONFESSIONS OF NUNS AND SISTERS.

Whereas to present date many laws have been promulgated, in various times and circumstances, to regulate the sacramental confessions of Nuns and Sisters: therefore, it has now been determined to collect and coordinate all these laws, with some modifications, in one Decree of the following tenor, to wit:

1. To each house of Nuns or Sisters there shall usually be assigned only one ordinary Confessor; unless the great number of Religious, or some other just motive, necessitate the appointment of two or more.

2. The ordinary Confessor should not, as a rule, hold this office for more than three years. The Bishop or the Ordinary, however, may reappoint him for a second or even third term of three years:

a) if through lack of priests suitable for this duty he cannot otherwise provide an ordinary Confessor; or

b) if by secret ballot a majority of the Religious (counting also those who in other matters have no right to vote) request his retention. But some other way must be provided for the dissentients, if they wish it.

3. Several times every year an extraordinary Confessor must be given to each religious house. All the Religious must appear before this extraordinary Confessor, at least to receive his blessing.

4. For each religious house the Ordinary will assign several priests whom the Religious in particular cases can easily send for to hear their confessions.

5. If any Religious, for the peace of her soul or greater progress in spiritual perfection, ask for a special Confessor or Spiritual Director, the Ordinary has readily to grant her demand. The Ordinary, however, will see to it that abuses do not arise from such concession; and if

abuses should come, let him cautiously and prudently remove them, always safeguarding liberty of conscience.

6. If the house of Religious is subject to the Ordinary of the place, he is to choose both the ordinary and extraordinary Confessor; but if the convent is subject to a Superior who is a Regular, then this Superior will present priests for the office of Confessor to the Ordinary of the place, to whom it belongs to grant them the power of hearing confessions.

7. For the office of Confessor (whether ordinary, extraordinary or special) priests may be chosen from the secular, or (with the permission of their Superiors) from the regular clergy, provided that in neither case they have power *in foro externo* over these same Religious.

8. These Confessors should have completed their fortieth year and be distinguished for prudence and integrity of life. But the Ordinary may, through a just motive and on his own responsability of conscience, delegate for this office priests who have not yet reached the age specified, provided that they have the other afore-mentioned requirements.

9. The ordinary Confessor may not be appointed an extraordinary Confessor; nor may he, except as provided in Article 2 of this Decree, be reappointed as ordinary Confessor in the same house, until one year has elapsed from the expiration of his term of office. An extraordinary Confessor, however, may be immediately appointed to the office of ordinary Confessor.

10. All Confessors of Nuns or Sisters must be very careful not to mix in the external or internal government of the community where they hold office.

11. If any Religious request an extraordinary Confessor, no Superioress may, either personally or through others, either directly or indirectly, enquire into the reason of the request, or refuse the petition by word or deed, or in any way show that she tolerates it unwillingly. Should a Superioress fail in this regard, let her own Ordinary admonish her; and upon a second offence let him depose her, after having first consulted the sacred Congregation of Religious.

12. The Religious are forbidden to talk among themselves in any way about the confessions of their companions in Religion, or to criticise those Sisters who confess to one other than the designated Confessor. In case they violate this prohibition, they must be punished by the Superioress or the Ordinary.

13. If the special Confessors called to a monastery or religious house perceive that the Religious have no just reason of necessity or spiritual profit to demand special Confessors, let said Confessors dismiss the

Religious prudently. All Religious are also admonished to use this privilege of asking for a special Confessor only for their spiritual good and greater progress in religious virtues, apart from all human considerations.

14. When Nuns or Sisters are outside their own house, no matter what the reason, they may confess in any church or oratory, even semi-public, to any Confessor approved for both sexes. The Superioress may not forbid this, or enquire about it, even indirectly, and the Religious are not bound to mention the fact to their Superioress.

15. Any Nun or Religious, when seriously sick, although not in danger of death, may call any priest approved for hearing confessions, and she may confess to him as often as she wish during this serious illness.

16. This Decree must be observed by all religious families of women, whether of solemn or simple vows, or Oblates or other pious communities not bound by vows, even though the Institute be merely diocesan. This Decree also binds communities under the jurisdiction of a Prelate Regular; and if he do not see to it that his subjects faithfully obey this Decree, the Bishop or Ordinary of the place shall himself, as a Delegate of the Apostolic See, enforce its observance.

17. This Decree must be added to the rules and constitutions of each and every religious family of women and publicly read in the vernacular once a year in a chapter of all the Religious.

Therefore our Holy Father, Pope Pius X, having heard the mind of their Eminence, the Cardinals of the sacred Congregation of Religious, assembled in plenary Congress at the Vatican the thirtyfirst day of January 1913, has deigned, after the report of the undersigned Secretary, to approve and confirm this Decree in all its parts and to order that it be published and faithfully observed in the future by all whom it concerns.

All dispositions whatsoever, even though worthy of special and individual mention, to the contrary notwithstanding.

Given at Rome, from the Secretariate of the sacred Congregation of Religious, the third day of February 1913.

Fr. J. C. Card. Vives, *Prefect.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archb. of Ephesus, *Secretary.*

S. CONGREGATIO DE PROPAGANDA FIDE

I.

DECRETUM.

CONFINIA BAGAMOIENSEM INTER ET DARESSALAMENSEM VICARIATUS AD CIVILIA COAEQUANTUR.

Quo uberius in Africa orientali, opportune distributis, ad aequatoriales oras, territoriis, iisque distinctis, apostolicae messis fructus referrentur, eminentissimi Patres S. huius Consilii Fidei Propagandae, plenariis die decima superioris martii convocatis comitiis, de limitibus inter vicariatus apostolicos Bagamoiensem et Daressalamensem immutandis atque ad civilia confinia coaequandis, consilium inierunt, statuentes ut inter utrumque ecclesiasticum territorium, discriminis linea foret, quae civiles districtus Bagamoio et Morogoro a districtibus Daressalam et Rufiji separat; deinde Ruaha flumen; mox Umerohe amnis ac demum via ferrea quae ab Indico Oceano ad Taboram urbem ascendit.

Quam sententiam infrascriptus eiusdem S. Congregationis Praefectus, vigore specialis facultatis sibi a Ssmo D. N. Pio, divina providentia, Pp. X tributae, adprobavit ac ratam habuit, praesensque ad id Decretum confici iussit.

Datum Romae ex aedibus S. Congregationis de Propaganda Fide, die 7 maii anno 1913.

Fr. H. M. Card. Gotti, *Praefectus.*

L. ✠ S.

C. Laurenti, *Secretarius.*

II.

NOMINATIO PRAEFECTI APOSTOLICI.

Decreto S. Congregationis de Propaganda Fide nominatus est:

6 maii 1913. — R. P. Gaudentius Barlassina, ex Instituto Taurinensi a Virgine Consolata pro missionibus ad exteras, ***Praefectus Apostolicus de Kaffa meridionali.***

III.

CESSATIO AB OFFICIO.

Ssmus D. N. Pius Papa X, per epistolam, diei 31 martii 1913 datam, renuntiationem R. P. D. Henrici Doulcet, congregationis a Passione et Cruce D. N. I. C., ab officio episcopi Nicopolitani in Bulgaria, benigne excepit: proindeque R. P. D. Leonardus Baumbach, eiusdem Congregationis, qui iure coadiutoris pollebat, eidem in officium succedit.

S. CONGREGATIO INDICIS

DECRETUM.

Feria II, die 5 maii 1913.

Sacra Congregatio eminentissimorum ac reverendissimorum sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium a sanctissimo Domino nostro Pio Pp. X sanctaque Sede apostolica Indici librorum pravae doctrinae, eorumdemque proscriptioni, expurgationi ac permissioni in universa christiana republica praepositorum et delegatorum, habita in palatio apostolico Vaticano die 5 maii 1913, damnavit et damnat, proscripsit proscribitque, atque in Indicem librorum prohibitorum referri mandavit et mandat quae sequuntur opera:

Annales de Philosophie Chrétienne *(fondées par A. Bonnetty), Secrétaire de Rédaction L. Laberthonnière, Paris, 1905-1913.*

Henri Brémond, *Sainte Chantal* (1572-1641). *Collection "Les Saints", Paris, 1912.*

Ce qu'on a fait de l'Église. *Étude d'histoire religieuse, avec une supplique à S. S. le Pape Pie X, Paris.*

Itaque nemo cuiuscumque gradus et conditionis praedicta opera damnata atque proscripta, quocumque loco et quocumque idiomate, aut in posterum edere, aut edita legere vel retinere audeat, sub poenis in Indice librorum vetitorum indictis.

Quibus sanctissimo Domino nostro Pio Pp. X per me infrascriptum Secretarium relatis, Sanctitas Sua Decretum probavit, et promulgari praecepit. In quorum fidem etc.

Datum Romae, die 8 maii 1913.

Fr. Card. Della Volpe, *Praefectus.*

L. ✠ S.

Thomas Esser, O. P., *Secretarius.*

SACRA ROMANA ROTA

MELEVITANA (*Meliten.*).

OPTIONIS.

Pio PP. X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno X, die 30, mense ianuario, anno 1913, RR. PP. DD. Aloisius Sincero, Ponens, *Iosephus Mori et Fridericus Cattani, Auditores de turno, in causa* Melevitana-Optionis, *inter canonicum* Michaëlem Ciappara *actorem appellantem, repraesentatum per legitimum procuratorem Vincentium Sacconi advocatum, et canonicum* Alphridum Mifsud *conventum appellatum, repraesentatum per legitimum procuratorem Angelum D'Alessandri advocatum, sequentem definitivam tulerunt sententiam.*

Quum anno 1909, die vero 3 februarii, vacasset in ecclesia cathedrali Melevitana praebenda S. Venerae, quatuor canonici, scilicet Grech, Formosa, Mifsud et Ciappara postularunt ut admitterentur ad illam optandam, iuxta ius in eadem ecclesia vigens, quo omnes Capitulares tam dignitates quam canonicatus eiusdem ecclesiae pro tempore obtinentes, possunt pinguiores praebendas optare, iis Capitularibus exceptis, qui aliqua melioramenta in eisdem dignitatibus ac canonicatibus et praebendis tam quoad illorum reditus, quam quoad fabricam in illorum utilitatem ac commodum non fecerint.

Capitulum cathedrale praefatam praebendam adiudicavit canonico Grech. Obstitit canonicus Ciappara, eo quod sumptus quos Grech fecerat in suae praebendae utilitatem, melioramentorum nomine non continerentur, quippe qui, ut contendebat ipse, eo spectabant ne praedia deteriora fierent. Recursum igitur interposuit apud S. Congregationem Concilii, quae iussit quaestionem iudiciario ritu tractari et absolvi apud ipsam Melevitanam curiam.

Curia Melevitana, sententia data die 20 aprilis 1910, ius optionis canonico Grech confirmavit. Contra hanc sententiam canonicus Ciappara appellavit ad Sanctam Sedem, sed appellatione vix interposita canonicus Grech e vita excessit.

Tunc igitur canonicus Ciappara a S. Congregatione Concilii postulavit ut praebenda S. Venerae sibi conferretur. At S. Congr. Concilii iussit ut optio renovaretur. Quum vero canonicus Formosa expresse ab

optando destitisset, ex duobus, qui supererant, optantibus, Mifsud prae Ciappara a Capitulo delectus fuit.

Contra hanc electionem canonicus Ciappara recursum denuo interposuit ad S. Sedem. Re vero per pontificiam commissionem delata ad sacram Rotam, atque disceptata sub hac dubii formula: *An praebenda nuncupata « S. Venera » can. Ciappara, vel potius can. Mifsud iure optionis sit conferenda in casu,* iudiciali sententia data die 12 augusti 1911 responsum fuit: *Negative* ad primam partem, *affirmative* ad secundam.

Ab hac sententia rursus appellavit canonicus Ciappara, et causa nunc definienda venit sub dubii formula: *An sententia rotalis diei 12 augusti 1911 sit confirmanda vel infirmanda in casu.*

Sententia appellata statuit praebendam nuncupatam « S. Venera ». non canonico Ciappara sed potius canonico Mifsud iure optionis conferendam esse in casu, duas ob rationes, *primo* quia canonicus Ciappara a iure optionis excludendus est, quippe qui inter canonicos ecclesiae cathedralis Melevitanae recenseri non potest. Nam praebendae, quam nunc possidet ipse, in perpetuum adnexum est officium et titulus Poenitentiariatus; eam vero assecutus est *citra concursum*, seu contra formam a Benedicto XIII praescriptam pro Italia et insulis adiacentibus per Constit. *Pastoralis officii;* ideoque iuxta hanc Constitutionem collatio non modo fuit prorsus nulla, sed praeterea nunc S. Sedi devoluta est: neque hos defectus sanare potuit regula *de triennali possessione. Secundo* vero quia canonicus Mifsud satisfecit conditionibus requisitis ad optandum, non tantum circa *antianitatem*, quam etiam pars adversa agnovit in canonico Mifsud et ex certis documentis apparet, sed etiam circa *melioramenta*. Quamvis enim a canonico Mifsud praebenda possideatur quae est prorsus *mensae communis*, tamen *indirecte* meliorari potest, scilicet augendo massae, ut ait sententia appellata, reditus. Quod autem Mifsud *de facto* auxerit massae reditus, adprobavit fere unanimiter ipsum Capitulum, declarans « che l'operato di Mons. Dott. Alfredo Mifsud per « cui ha aumentato e migliorato la così detta fabbrica della chiesa e la « mensa capitolare, di cui la sua prebenda forma parte, si può classificare « come risulta da documenti... etc. ». Quare, iuxta Capituli iudicium, sententia concludit canonicum Mifsud conditioni ab Urbano VIII praescriptae relate ad melioramenta, *saltem quoad substantiam*, satisfecisse.

Utrumque argumentum impugnat patronus appellantis: quoad primum enim contendit, plurimis adductis rationibus, Ciappara canonicum iure esse vi pacificae possessionis triennalis et certo certius vi possessionis pacificae decennalis; quoad secundum vero canonicum Mifsud

conditioni ab Urbano VIII praescriptae ne satisfacere quidem potuisse, eo quod canonicatus secundae erectionis, quorum unus a Mifsud possidetur, ad formam Urbanianae Constitutionis meliorari non possunt.

Verum RR. PP. ab initio animadvertunt quaestionem an Ciappara iure canonicus sit necne, non esse principalem in causa, sed eo tantum tendere utrum a iure optionis excludendus sit in casu, an non. Quaestio enim principalis versatur circa ius optionis. Si igitur inhaerendo in principiis de iure optionis in casu, in iisque solis, certe concludendum est praebendam nuncupatam « S. Venera » canonico Mifsud prae Ciappara conferendam esse iure optionis in casu, supervacaneum atque inutile erit quoad quaestionem principalem inquirere ulterius, an Ciappara iure canonicus sit necne, eo praesertim quod hac in posteriori quaestione unus ex legitimis contradictoribus, isque princeps, nempe episcopus Melevitanus, qui beneficium canonicale sacerdoti Ciappara contulit, desit in causa.

In praesens igitur tota quaestio reducitur ad ius optionis, et de hoc iure, ad conditionem ab Urbano VIII praescriptam circa melioramenta. Porro appellantis patronus contra sententiam appellatam primo quidem renovat argumentum iam in priori instantia propositum, nempe quod canonicatus novae erectionis ad formam Urbanianae Constitutionis meliorari non possunt, quum in certa pensione, seu potius in certa summa, - « in un annuo assegno, che volgarmente chiamasi pensione »,- quotannis solvenda consistant. Nam Urbanus Pontifex voluit ut melioramenta fierent in praebendis, quae quomodo fieri possint quum in certa pensione, seu in certa summa, praebenda consistat, ne intelligi quidem potest.

Imo retorquet argumentum ex silentio Pontificis de optione, vel concedenda vel neganda, quum novi canonicatus fundati sunt. Pontifex utique, quum idem esset Urbanus qui optionis indultum concesserat, sciebat eam legem posuisse ut, qui praebendas non meliorassent, optione carerent. Quum igitur canonicatus instituisset quorum praebendae meliorari non poterant, legi in indulto praestitutae, novorum canonicorum in favorem derogasset. Id quum non fecerit, novos canonicos, ex ipsa impossibilitate adimplendae legis, optione de facto exclusit.

Ad argumentationem vero patroni adversae partis, ipsum Urbanum VIII nempe anno 1633, novos erigendo canonicatus, eos voluisse iuribus omnibus esse praeditos quibus antiqui pollebant, atque anno 1638 illud optionis indultum confirmasse omnibus canonicis, nulla facta distinctione inter antiquos et novos, respondet Urbanum VIII novis canonicis antiquiorum communicasse privilegia, sed eodem modo quo fuerunt

concessa; quum autem optio ita fuerit concessa, ut canonici, qui praebendas non fecissent meliores, optionem exercere non possent, hoc unum sequi posse ex privilegiorum communicatione: quod novi canonici optione frui poterant praebendas meliores faciendo.

Quod si hoc ultimum novis canonicis impossibile sit, ideoque communicatio privilegiorum ad optionem quod attinet fiat inutilis, reponit ipse hanc communicationem genericam ita esse accipiendam, ut privilegia in tantum communicarentur, in quantum essent possibilia, iis nempe exclusis privilegiis quae novorum canonicatuum natura excluderet; legis enim derogatio praesumi non potest. Eo vel magis quod, quum legislator suam censeatur noscere legem, Urbanus Pontifex conditiones non ignorasse est existimandus quas ipse in optionis indulto posuerat. Si igitur melioramentorum necessitati novorum canonicorum in commodum derogare voluisset, id expresse edixisset: nisi expresse edixerit, quod noluerit, legitima coniectura est.

Verum haec omnia argumenta, quae non parum roboris habere videntur si Constitutiones Urbanianae seorsim inspiciantur, corruant necesse est si ipsae Constitutiones una simul sumantur, atque inter se se comparentur et concordentur, ut iuris interpretis officium est. C. *Cum expediat*, 29, *de election.* in 6; L. *un. de insuffic. dot.*; L. *Non est novum*, 25 et seq. ff. *de legibus.* Arg. L. *Non ad ea* ff. *de condition. et demonstrat.*, iuncta Glossa v. *Praesens*, el L. *Cum hic status*, § 1, ff. *de donationib. inter virum et mulier.* ex c. *Exiit*, § *Imprimis*, v. *Nos obscuritatem*, *de verb. signif.* Card. Tuschus, Litt. C. *Concl.* 1036, n. 4. et seqq., Barbosa *Axiomat.*, 60, n. 5 Reiffenstuel, L. I, Decr. *Proem.*, n. 201-204, Tit. II, n. 492-498, Savigny. *Sist. Dir. Rom.*, § 33, seqq.

Iamvero Constit. Urbani VIII anno 1624 lata ita se habet: «... Quod « de coetero perpetuis futuris temporibus tam dignitates quam canoni- « catus et praebendas, eiusdem ecclesiae pro tempore obtinentes pinguio- « res praebendas quotiescumque eas de caetero vacare contigerit optare, « canonicatus vero et praebendas obtinentes huiusmodi ad dignitates « ascendere easque similiter optare libere et licite possint et valeant « apostolica auctoritate tenore praesentium concedimus et indulgemus.

« Decernentes eos ex dignitates ac canonicatus et praebendas prae- « dictas obtinentibus huiusmodi, qui in eisdem dignitatibus, ac cano- « nicatibus, et praebendis per eos pro tempore obtentis, tam quoad « illorum reditus, quam quoad fabricam et alia huiusmodi, aliqua me- « lioramenta in illorum utilitatem et comoditatem non fecerint, optione « ac concessione et indulto nostris praescriptis frui ac gaudere minime « posse... ».

Exinde autem patet haec melioramenta facienda *in dignitatibus et praebendis*, tam quoad illarum reditus, quam quoad fabricam et alia huiusmodi, non equidem esse rationem et titulum iuris optandi, ut firmavit sententia appellata, sed tantum *conditionem sine qua non* pro obtinentibus dignitates, canonicatus, et praebendas praedictas. Notanter vero Nos addimus: *pro obtinentibus dignitates, canonicatus, et praebendas praedictas;* id enim expresse cavetur in ipsa Constitutione.

Posterior vero Constitutio eiusdem Urbani VIII, anno 1633 data, qua ipse, ultra dignitates ac decem in ecclesia Melevitana erectos et institutos canonicatus et praebendas, mandavit erigenda unum et unam Theologalem ac alios quatuor Canonicatus totidemque praebendas, haec ad rem nostram quod attinet, habet: «... et singulis.... privilegiis, prae- « eminentiis, praerogativis, aut lationibus, indulgentiis, favoribus, gratiis « et indultis universis, quibus alii antiqui canonici praedicti de iure, usu, « consuetudine, privilegio aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur... uti, « frui... possunt et poterunt quomodolibet in futurum similiter et pari- « formiter ac sine ulla prorsus differentia in omnibus et per omnia « perinde ac si praedicti canonicatus et praebendae in limine fundationis « et erectionis ipsius ecclesiae et antiquorum canonicatuum et praeben- « darum praedictarum canonice erecti fuissent... sic erectis et institutis « pro congrua eorum dote... mille scutata annua monetae huiusmodi « ex reditibus ecclesiae seu fabricae... annuatim persolvenda... ».

Conferendo igitur inter se has duas Constitutiones, aperte colligitur:

1. Praebendas, de quibus Pontifex loquitur in priori Constitutione, ex bonis immobilibus constitutas esse; praebendas vero, de quibus in posteriori Constitutione, in certa summa consistere.

2. Urbanum VIII tum de iure (Reiff., *cit. Proem.*, n. 213-216, L. I, Tit. II, n. 491), tum de facto gnarum fuisse ius optionis pro canonicis qui praebendam in bonis immobilibus possidebant, alligasse conditioni ut in iisdem praebendis aliqua melioramenta inducerent.

3. Ipsum equidem intellexisse quod omnes intelligunt, nempe canonicos secundae erectionis non posse satisfacere conditioni de melioramentis faciendis, prout continetur in priori Constitutione, praebendas nempe in bonis immobilibus consistentes meliorando.

4. Ipsum omnino tacuisse in posteriori Constitutione conditionem de melioramentis faciendis.

5. Et e contra expressis et claris verbis ad canonicos secundae erectionis indultum optionis extendisse; hoc enim evidenter continetur in iis generalibus et amplissimis verbis, quibus indistincte utitur in

posteriori Constitutione, *arg. ex* Reiff. cit. Lib. I, Tit. II, n. 398. Ipse igitur voluit ut canonici secundae erectionis similiter et pariformiter ac antiquiores gauderent iure optionis, per Constitutionem anni 1624 concesso; quorsum enim sunt verba, nisi ut demonstrent voluntatem dicentis? *arg. ex* L. 7, *De Suppl. leg.*

Quapropter iis omnibus consideratis, concludendum est Urbanum VIII vel ius optionis pro canonicis secundae erectionis nullimode alligasse conditioni de melioramentis faciendis, vel hanc conditionem accipiendam esse et intelligendam secundum subiectam materiam, et secundum finem a Pontifice intentum.

Iamvero non primum, sed alterum est omnino tenendum ut rectae interpretationi consonum.

Nam generatim loquendo, iura iuribus quantum fieri potest sunt concordanda, neque eorum correctio est asserenda sine necessitate. Ita communis: et habetur espressum in c. *Cum expediat,* 29, *de election. in 6,* ibi: *Cum expediat concordare iura iuribus, et eorum correctiones, si sustineri valeant, evitari.* Concordat test. in L. *un. De insuffic. dot.* ibi: *Leges legibus concordare promptum est,* cum similibus. Et huic L. *Non est novum,* 25 et seq. ff. *de legibus* generaliter sancitur, ad evitandam iurium correctionem leges priores esse trahendas et explicandas per posteriores, et contra has per priores, illis verbis: *Non est novum ut priores leges ad posteriores trahantur,* etc. *Sed et posteriores leges ad priores pertinent, nisi contrariae sint.* Reiff., *cit. Proem.,* n. 201.

Item secundum materiam subiectam verba sunt intelligenda et interpretanda, ut res de qua agitur potius valeat, quam pereat, Glossa, in c. *Cum nuper,* 23, v. *Mutuo adversantibus. De offic. delegat.* et Doctores communiter; ac patet ex c. *Abbatem* 5 de Verb. signif. ibi: *Profecto sic intelligenda sunt illa verba, ut res de qua agitur valere possit potius, quam perire.* Concordat textus expressus *L. Quoties iu actionibus ff. de rebus creditis, et L.* 1, § 1, C. *De rei uxor. action.* cum similibus. Et hoc adeo verum est ut verba sint improprianda et intelligenda secundum subiectam materiam, ut evitetur absurdum, c. *Solitae* §. *Verum de Maior. et obed.* Item, ne verba remaneant superflua: verba enim debent aliquid operari, nec esse superflua; c. *Si Papa* 10. de Privileg. in 6, ibi: Cum verba aliquid operari debeant: et c. *Si a iudice* 10, *de appellat,* in 6 cum concordantiis ibidem a Glossa, *vers. Cum effectu,* allegatis, Reiff. cit., Lib. I, Tit. II, n. 394-396.

Ut igitur indultum optionis concessum canonicis novae erectionis valeat, et aliquid operetur, atque ut evitetur absurdum, conditio Urbaniana de melioramentis faciendis intelligenda est secundum subiectam

materiam, quantum fieri potest pro conditione eorum canonicorum, ita ut sufficiant melioramenta inducta circa bona ecclesiae cathedralis Melevitanae et mensae communis capitularis.

Hoc autem est omnino consonum menti ipsius Urbani VIII. Non enim putandum est ipsum sollicitiorem fuisse de praebendis, quam de divino cultu in ecclesia, eo praesertim quia, ut expresse legitur, in ipsa sua Constitutione anni 1624 eius mens fuit ut *divini cultus in eadem ecclesia,* ac dignitatum, nec non canonicatuum et praebendae indemnitati et augmento consuleretur. Prima enim regula, ut cum communi docet Pirhing., L. I, Decr., Tit. II, n. 104, in interpretatione legum est non tam verba spectanda esse, quam mentem et voluntatem, seu intentionem legislatoris, quae est veluti anima legis, a qua haec omnem vim obligandi habet, L. *scire,* 17 ff. *de legibus,* L. *Non dubium,* 5 C. *ead. reg. ult.,* in 6. C. in his 15, ibi: *cum non intentio verbis, sed verba intentioni debeant deservire,* etc. Colligitur autem ea mens et voluntas tum ex materia legis, tum ex circumstantiis, praecipue vero ex fine et causa, sive ratione motiva ob quam lex fertur, Layman. L. I, Tract. 4, c. 18, num. 4.

Factum vero quod attinet, canonicum Mifsud bona meliorasse, seu reditus auxisse ecclesiae Melevitanae et mensae capitularis, demonstratum fuit in sententia appellata, et magis magisque confirmatum ex novis probationibus in secunda instantia deductis.

Exinde patet quoque responsio ad argumenta patroni appellantis. Non enim concedendum est Pontificem siluisse de optione concedenda vel neganda, quum novi Canonicatus fundati sunt. Nam Urbanus VIII canonicis novae erectionis omnia indulta et privilegia et iura generaliter et indistincte concessit ac canonicis antiquioribus, nec ius optionis excepit, cum potuisset excipere. « Ius autem generaliter et indistincte « loquens, generaliter et indistincte intelligitur. Sive, ut aliis terminis tra« dunt Doctores, *verba generaliter sunt intelligenda.* Haec regula habetur « clare in c. *Quia circa, 22 de privileg.* addita hac ratione: *Cum nihil « exceperit, et poterat excepisse* ». Reiff. cit., L. I, Tit. II, n. 398.

Quo posito, si urgenda esset argumentatio patroni appellantis de impossibilitate adimplendae conditionis Urbanianae in canonicis secundae erectionis, concludendum esset eam minime imposuisse Urbanum VIII canonicis secundae erectionis, seu constitutionem priorem, hac ex parte, derogasse. Nam indultum optionis Urbanus VIII in posteriori Constitutione expressit, conditionem vero de melioramentis tacuit. Hinc valeret regula: *Legislator quod voluit expressit, quod noluit tacuit.* Ex C. 12, *De decim.,* C. 2, § 1, *De transl. episc.* Item nova lex seu Constitutio Principis tollit priorem sibi directe contrariam, etiamsi de ipsa non faciat

mentionem. Ita communis Doctorum, estque clare decisum cap. 1, de Constitut. in 6. Reiff. cit, L. I, T. II, n. 491. Ad eandem quoque conclusionem deveniendum esset si conditio Urbaniana, ut ipse asserit, prorsus et absolute incompatibilis esset cum natura canonicatuum novae erectionis.

Neque efficacius est argumentum ductum ex Bulla Urbani VIII, data anno 1638, qua privilegium confirmavit optionis, servata in omnibus et per omnia illarum (litterarum) forma, nam, ut evidens est, Pontifex loquitur de forma litterarum, quarum exsecutorem constituerat Ordinarium Melevitanum.

Item cogens non est argumentum ductum ex observantia, qua evenit ut duorum saeculorum spatio nunquam canonici secundae erectionis ius optionis exercuerint. Nam privilegia affirmativa, quae sunt merae gratiae atque in nullius gravamen cedunt, per merum non usum nunquam amittuntur, Pirhing, L. V, Tit. 33, n. 176, Reiff., eod. tit., n. 209; Glossa in c. *Ut privilegia,* eod. tit. Quodsi optionis privilegium consideretur concessum cum gravamine aliorum, quod minime tamen esset concedendum, ad hoc ut amitteretur per non usum, in primis, ut cum communi docet Reiffenstuel cit., n. 205, requireretur quod fuerit occasio utendi privilegio, et tamen eo usus non fuerit privilegiatus: haec enim ubi deest, non amittitur privilegium, etsi per mille annos nullus exerceatur actus privilegii, *arg.* L. *Artilicinius ff. de servit. rust. praed.* In casu autem, defuisse hanc occasionem, ex actis constat. Imo, quod maximum est, optandi facultas alicui competens, ei per contrariam observantiam non censetur oblata, nisi doceatur illum optare volentem fuisse impeditum et succubuisse. Rota Rec. Decis. 596, n. 12, part. 18, tom. 2, et arg. Coram Crescentio Decis. 195, n. 24, 25, tom. 2.

Item impugnat patronus appellantis eam argumentationem sententiae appellatae, qua retinuit canonicum Mifsud ex bene acta administratione bonorum ecclesiae suam praebendam indirecte meliorasse « quamvis « a canonico Mifsud praebenda possideatur, quae est pars mensae com- « munis, tamen indirecte meliorari posse, augendo massae reditus »; in quo etiam contendit errorem facti irrepsisse, quia non de massa, sed de mensa communi agitur in casu. Verum concedimus quidem relationem capitularem loquutam fuisse de mensa capitulari. Num autem in casu requiratur ut canonici secundae erectionis melioramenta inducant, quocumque tandem modo, in suas praebendas; an potius sufficiat ut melioretur fabrica ecclesiae et mensa capitularis, ex dictis liquet.

Sed et alium esse in sententia appellata errorem facti contendit, quum commissariorum relationem de munere procuratoris gratuito a

canonico Mifsud expleto « senza suo guiderdone, ma con grande suo « disagio » ut veritati consentaneum adscivit, dum e contra est documentum Capituli auctoritate firmatum, unde constat canonicum Mifsud data mercede procuratoris partes egisse. Verum expresse notavit sententia appellata se retinuisse indifferens esse, utrum melioramenta fiant ex obligagatione, puta ex munere procuratoris, an secus. Quinimo ex relatione facta a Cancellario Capituli sub die 12 iulii 1912, patet canonicum Mifsud non solum auxisse reditus ecclesiae et Capituli, sed etiam cooperatum fuisse in augendis et servandis *aliis praebendis*, eaque omnia non egisse tanquam procuratorem, et data mercede vel emolumento.

Iuris quoque errorem irrepsisse in sententia appellata, affirmat patronus appellantis, dum suam interpretationem dixerunt iudices iuridicam, quia « Capitulum quoad iura concessa collegio est interpres et « exsecutor propriorum statutorum, sive a se conditorum, sive a legi« tima potestate concessorum, non minus ac est statutorum conditor ». Verum haec verba sententiae, quoad interpretationem statutorum, non sunt captanda. Equidem enim Capitulum non est authenticus interpres statutorum eorum quae a seipso non sunt condita; sed, in casu, Capitulum in admittenda optione canonici Mifsud recte interpretatum fuisse et exsequutum statuta a legitima auctoritate concessa, post ea quae dicta sunt, non est ambigendum.

Demum opponi nequit agi in casu de praebenda reservata, quaeque proinde optari nequit. Nam vacatio praebendae in casu retrotrahenda est ad mortem sacerdotis Ebejer, quia eiusdem possessio obtenta a sac. Grech nunquam fuit pacifica, sed semper impugnata.

Ad ultimum dubitatum fuit utrum canonicus Mifsud ab optando impediretur, ex eo quod coadiutorem habuerit et habeat.

Verum factum quod attinet, constat 1) canonicum Mifsud, quamvis coadiutorem habuerit, satis et sufficienter diligentem fuisse in choro frequentando; 2) praxim et consuetudinem vigere in Capitulo Melevitano, qua omnes canonici, sive coadiutorem habeant, sive non, indifferenter ad optandum admittuntur, dummodo non desint ceterae conditiones.

Ius vero quod attinet, notandum est quod: 1) Canonistae illi quoque, qui negant coadiuto ius optionis quando praebendae sunt inseparabiliter adnexae titulo canonicali, hanc admittunt in casu favorabilis consuetudinis, ex traditis a Pitonio *Discep. eccles. 10;* 2) in optionibus potissimum sunt servanda statuta Capituli; Rota, *Rec. Dec. 571, n. 7, p. 4, tom. 3.* Capitulum enim inducere potest optandi modum, Rota. *Rec. Decis. 308, num. 5, p. 17.* Et optio cum primis regulatur consuetudine, arg. Rota, *Rec. Dec. 99, num. 25, part. 10;* 3) ius optionis non amittit coadiutus,

non obstante coadiutoria, ut constanter tenuit Rota in una *Salmantina. Portionis* 15 octob. 1584, coram Vicecomite, et in *Urgellen. Canonicatus,* 9 maii 1593, coram Blanchetti, et *Rec. Decis. 140,* num. 18 et 19, part. 4, tom. 2.

Quibus omnibus tum in facto, quum in iure consideratis et sedulo perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores, pro tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, ita ad propositum dubium: *An sententia rotalis diei 12 augusti 1911 sit confirmanda vel infirmanda in casu,* respondemus, atque definitive sententiamus: *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.* Expensas vero iudiciales compensandas esse inter partes, excepta taxa pro sententia, quae ex integro erit solvenda a canonico Ciappara.

Ita pronunciamus et definitive sententiamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium, ad quos spectant, ut exsequutioni mandent hanc sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam sacrorum canonum, et praesertim cap. 3, sess. XXV, *De Ref.* Concilii Tridentini, iis adhibitis exsequutivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sint.

Aloisius Sincero, *Ponens.*
Ioseph Mori.
Fridericus Cattani.

Sac. T. Tani, *Not. S. R. Rotae.*

SECRETARIA STATUS

EPISTOLAE.

I.

AD R. P. D. PIUM MARCELLUM BAGNOLI, MARSORUM EPISCOPUM, OB FILIALE VENERATIONIS OBSEQUIUM AB ALUMNIS SEMINARII PRAEFATAE DIOECESEOS BEATISSIMO PATRI REVERENTER EXHIBITUM.

Gli alunni del Seminario diocesano hanno inviato al Santo Padre, nella lieta ricorrenza del Suo onomastico, un nobile Indirizzo di venerazione, di affettuosa obbedienza e di auguri devoti.

L'augusto Pontefice si è compiaciuto dei sentimenti espressi dai suddetti seminaristi, e se ne rallegra con V. S. Illma e Revma, per incoraggiarla a continuare ed a perfezionare generosamente l'opera, santa, incominciata a favore del clero e dell'intera diocesi.

Ed a questo fine il Santo Padre, invocando l'abbondanza delle grazie celesti, imparte di cuore a V. S., ai superiori ed agli alunni tutti del Seminario l'implorata benedizione apostolica.

Con sensi della più sincera stima passo, dopo ciò, al piacere di raffermarmi

di V. S. Illma e Revma

Roma, 27 marzo 1913.

Servitore
R. Card. Merry del Val.

II.

AD R. P. D. IOANNEM VINCENTIUM TASSO, AUGUSTANORUM EPISCOPUM, QUI BEATISSIMO PATRI EXEMPLAR ACTUUM SYNODI DIOECESANAE, TAMQUAM FILIALIS OBSEQUII VENERATIONISQUE SPECIMEN, OBTULIT.

Di vero gradimento è riuscito al Santo Padre il volume degli Atti del Sinodo tenutosi, nell'agosto p. p., in cotesta città, che V. S. Illma e Revma Gli ha offerto con sensi di filiale venerazione.

Ringraziandola di questo riverente omaggio, l'augusto Pontefice fa voti che le deliberazioni prese durante il Sinodo, venendo tradotte diligentemente in atto, riescano di grande vantaggio spirituale al clero ed ai fedeli alle di Lei cure affidati.

Sua Santità ha rilevato altresì con piacere come la S. V. molto opportunamente abbia aggiunto, quale Appendice, alle Costituzioni Sinodali una copiosa raccolta di Atti della S. Sede e di altri documenti i quali potranno, così, tornare senza dubbio di grande utilità al clero.

Godo significarle che il Santo Padre ha parimenti gradito l'esemplare della versione in francese, per uso della diocesi di Aosta, del nuovo « Catechismo », coi « Primi Elementi della dottrina cristiana », e sono in pari tempo lieto di aggiungere che Sua Santità invia con effusione di animo l'implorata apostolica benedizione alla S. V., al clero ed ai fedeli dell'intera diocesi.

Aggiungo i miei personali ringraziamenti per gli esemplari del Sinodo e della versione del Catechismo, cortesemente destinatimi, e profitto ben volentieri dell'incontro per raffermarmi, con sensi di sincera stima

di V. S. Illma e Revma

Roma, 8 aprile 1913.

Servitore
R. Card. Merry Del Val.

III.

AD R. P. D. HECTOREM I. SEVIN, LUGDUNENSIUM ARCHIEPISCOPUM, PRIMO CONDITO SAECULO A NATIVITATE FRIDERICI OZANAM.

Il a été bien agréable au Saint-Père le Pape Pie X d'apprendre par les lettres de Votre Grandeur le noble projet formé par Vous, par le clergé et les catholiques de votre diocèse d'adresser à Dieu des actions de grâces pour la fécondité des exemples et la vitalité des œuvres laissées par le chrétien illustre que fut Frédéric Ozanam. Il est naturel que ces fêtes se déploient, à l'occasion du centenaire de sa naissance, dans la cité de Lyon, si glorieuse dans le passé, comme dans le présent, par les manifestations de sa foi et de sa charité. C'est, en effet, dans le sein de l'antique église primatiale des Gaules, sous les influences de la dévotion à la Vierge Marie et dans la pratique si touchante de la visite des pauvres, que Dieu a tout d'abord préparé cette âme généreuse et qu'il a déposé en elle les grâces initiales pleines de merveilleuses promesses.

Le grand chrétien dont vous allez exalter le mérite était profondément convaincu, en face du péril social qu'il voyait grandissant toujours, que le salut de la société doit venir de la religion de Notre-Seigneur Jésus-Christ et du retour aux enseignements et aux pratiques de l'Évangile. Il sut mettre avec vaillance au service de la vérité et de la charité chrétiennes les richesses d'âme dont il était redevable à la nature et à la grâce.

Toujours soumis à l'Église, il a conçu et réalisé un modèle d'œuvre catholique et sociale qui, dans le soulagement des misères humaines, recherche avant tout, à l'aide de la prière et des sacrements, la per-

fection surnaturelle de ceux qui s'y dévouent, comme de ceux à qui elle s'adresse. C'est sur ce fondement, étranger à toute compromission, que les Conférences de Charité sous le patronage de saint Vincent de Paul, dont Frédéric Ozanam fut le principal initiateur et organisateur, de grain de sénevé sont devenues rapidement un grand arbre étendant ses branches chargées de fruits sur tant de régions de l'Église catholique: exemple puissant pour tous ceux qui s'efforcent de mettre une vie agissante au service de Dieu et du prochain.

Le Saint-Père fait des vœux afin qu'il se lève de plus en plus, au milieu de vous, une génération de jeunes gens et d'hommes résolus à marcher sur les traces d'Ozanam et de ses compagnons. Il demande à Dieu que ces valeureuses phalanges soient pleines d'enthousiasme dans leurs convictions, disciplinées pourtant dans leurs méthodes, informées des dangers de leur époque, préservées des conceptions chimériques, entièrement disposées, dans la pleine possession des traditions de l'apostolat chrétien, à faire rayonner autour d'elles une action sainte et salutaire pour l'éveil de la foi et les victoires de la charité.

Comme gage des faveurs célestes, le Souverain Pontife envoie de tout cœur la bénédiction apostolique aux organisateurs des fêtes prochaines et à tous ceux qui y prendront part. Il bénit en votre personne le chef du diocèse; Il bénit son Éminence le cardinal de Cabrières, à qui vous avez offert la présidence des fêtes; Il bénit les Évêques qui assisteront aux cérémonies; Il bénit le clergé, le peuple fidèle et, avec une toute particulière bienveillance, vos sociétés de Conférences de saint Vincent de Paul.

Avec mes vœux personnels pour le succès de vos fêtes, veuillez agréer, Monseigneur, l'expression de mes sentiments bien dévoués en Notre-Seigneur.

Rome, le 10 avril 1913.

R. Card. Merry del Val.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

S. CONGREGAZIONE DEI RITI.

CONGREGAZIONE ORDINARIA.

Il giorno 29 aprile 1913, nel palazzo apostolico Vaticano, fu tenuta la Congregazione Ordinaria dei sacri Riti, nella quale al giudizio degli Emi e Rmi signori Cardinali, componenti la medesima, è stato sottoposto il dubbio sulla introduzione della causa di Beatificazione e Canonizzazione del Servo di Dio Pietro Donders, sacerdote professo della Congregazione del santissimo Redentore.

SEGRETERIA DI STATO.

NOMINE.

Con Biglietto della Segreteria di Stato il Santo Padre si è degnato di nominare:

7 marzo 1913. — L'Emo signor cardinale Guglielmo van Rossum, *Protettore della Congregazione delle Suore della sacra Famiglia di Nazaret.*

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Protonotario apostolico ad instar participantium:

4 maggio 1913. — Mons. Giuseppe Ernesto Menten, della diocesi di Ruremonda.

Prelati Domestici di S. S.:

18 aprile 1913. — Mons. Emiliano Dubois, vicario generale dell'archidiocesi di Tolosa.

— Mons. Giovanni Raynaud, vicario generale della stessa archidiocesi.

— Mons. Guglielmo Saturnino Assieu, vicario generale della medesima archidiocesi.

— Mons. Francesco Saverio Delpech, arciprete della Metropolitana di Tolosa.

20 aprile. — Mons. Amedeo Gouin, vicario generale della diocesi di Le Mans.

26 aprile. — Mons. Lodovico Balics, vicario gen della diocesi di Giavarino.

26 aprile. — Mons. Antonio Balits, canonico della stessa diocesi.

27 aprile. — Mons. Mattia Veselý, canonico del regio collegio capitolare di Vyšehrad, nella diocesi di Budweis.

1 maggio 1913. — Mons. Augusto Brehm, consigliere e decano della cattedrale di Spira.

— Mons. Conrado Mangola, della diocesi di Rottenburg.

3 maggio. — Mons. Enrico Frémaux, curato-decano a Lilla.

— Mons. Edmondo Pietro Jaspar, dell'archidiocesi di Cambrai.

Con Biglietti della Segreteria di Stato, il Santo Padre si è degnato di nominare:

Camerieri Segreti soprannumerari di S. S.:

21 aprile 1913. — Mons. Ercolano Giampieri, dell'archidiocesi di Zara.

— Mons. Vincenzo Miossevich, della medesima archidiocesi.

— Mons. Angelo Piasevoli, della medesima archidiocesi.

25 aprile. — Mons. Lorenzo Kotecki, della diocesi di Posen.

— Mons. Giuseppe Surzynski, della medesima diocesi.

— Mons. Stanislao Okoniewski, della medesima diocesi.

26 aprile. — Mons. Carlo Walterbach, dell'archidiocesi di Monaco di Baviera.

2 maggio. — Mons. Prospero Wenck, dell'archidiocesi di Torino.

3 maggio. — Mons. Carlo Fritz, dell'archidiocesi di Friburgo (Germania).

— Mons. Vincenzo Schweitzer, della diocesi di Rottenburg.

Camerieri d'onore in abito paonazzo di S. S.:

14 aprile 1913. — Mons. Francesco Hermann, della diocesi di Sirmio e Bosnia.

— Mons. Ernesto Filippi, della diocesi di Poggio Mirteto.

19 aprile. — Mons. Massimino Corsi, vicario generale della diocesi di Bovino.

25 aprile. — Mons. Stefano Paar, della diocesi di Giavarino.

26 aprile. — Mons. Giuseppe Pichler, dell'archidiocesi di Monaco di Baviera.

— Mons. Pietro Winkler, della medesima archidiocesi.

29 aprile. — Mons. Gaspare Mazur, della diocesi di Tarnovia.

— Mons. Andrea Sekowiski, della medesima diocesi.

— Mons. Ladislao Chendynski, della medesima diocesi.

— Mons. Serafino Banfi, della diocesi di Southwark.

30 aprile. — Mons. Felice Józefowicz, dell'archidiocesi di Leopoli (rit. lat.).

3 maggio. — Mons. Giacomo Federico Bussereau, della diocesi di Spira.

Cappellani d'onore extra Urbem *di S. S.:*

18 aprile 1913. — Mons. Paolo Gregor, della diocesi di Gnesen e Posen.

— Mons. Giovanni Nepomuceno Amschl, della diocesi di Secovia.

25 aprile. — Mons. Eugenio Dodek, della diocesi di Giavarino.

Cameriere Segreto di Spada e Cappa soprannumerario di S. S.:

27 aprile 1913. — Il Sig. conte Francesco Kwilecki, della diocesi di Posen.

Cameriere d'onore di Spada e Cappa soprannumerario di S. S.:

29 marzo 1913. — Il Sig. avvocato Francesco Houtart, di Bruxelles.

ONORIFICENZE.

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Gran Croce dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

25 aprile 1913. — Al Sig. comm. Costante Groussau, professore di diritto all'Università cattolica di Lilla.

La Placca dell'Ordine di S. Gregorio Magno:

28 aprile 1913. — Al Sig. comm. dott. Girolamo Kölle, prefetto di sezione nell'I. e R. Ministero di agricoltura a Vienna.

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

30 aprile 1913. — Al Sig. barone Giuseppe de Coppin de Grinchamps, della diocesi di Namur.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

1 aprile 1913. — Al Sig. Sebastiano de Probizer, console d'Austria-Ungheria in Rustschuck (Bulgaria).

27 aprile. — Al Sig. prof. Michele Zavadlal, ispettore delle scuole medie della Dalmazia.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

3 maggio 1913. — Ai Signori: Camillo Caron-Bonnel, - Claudio Charvet-Lesaffre, - prof. Maurizio Vanlaër, - Giulio Billiet, - Enrico Mabille de Poncheville, - Paolo Lambert-Destailleurs, - e Carlo Edme Maria Giuseppe Jeanson, dell'archidiocesi di Cambrai.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

23 aprile 1913. — Al Sig. Francesco Niederwieser, dell'archidiocesi di Monaco (Baviera).

— Al Sig. Edoardo Darwiot, della diocesi di Dijon.

NECROLOGIO.

10 maggio 1913. — Mons. Antonio Pitera, vescovo titolare di Auzia.

13 maggio. — Mons. Emmanuele Battista da Cunha, arcivescovo di Braga.

Sub exitum mensis Maii Typis Vaticanis vulgabitur:

MARTYROLOGIUM ROMANUM

Gregorii XIII jussu editum, Urbani VIII et Clementis X auctoritate recognitum ac deinde anno MDCCXLIX Benedicti XIV opera ac studio emendatum et auctum.

Editio typica Vaticana, auspice SS. D. N. Pio Papa X, confecta, in qua Sanctorum et Beatorum exstant elogia, a S. Rituum Congregatione ad haec usque tempora adprobata.

Haec Romani Martyrologii editio, quam S. Rituum Congregatio diligenter recognovit ac Typicam declaravit, multo emendatior multoque locupletior est quam quae ad hunc diem prodierunt, retractatis additisve nonnullis Sanctorum elogiis, ipso aliquantum commutato eorum ordine, adiectis etiam variis indicibus, quorum ope facillimum est reperire, quidquid in libro perquiratur.

Voluminis duplex est forma: maior pro servitio chorali, minor pro usu privato ac pro iis, qui rebus student liturgicis.

Simul cum duplici editione latina prodibit altera italico sermone exarata, in commodum praesertim Monialium, nec non Congregationum Religiosarum et piarum Confraternitatum, piarumque Familiarum, in quibus quotidie Martyrologium Romanum, ad omnium intelligentiam, lingua vulgari legi solet.

PRETIA:

Editio in-8 mai. (29 × 20), in *charta manufacta* et *charactere rubro-nigro*, fol. LXXXVIII-346 . . . . . Lib. **8,50**

— Volumen pelle caprina contectum dorso, ceterum linteo, angulis rotundatis, foliis sectione rubricatis, titulo aureo . . . . . Lib. 12 —

— Cum tegumento pellis caprinae nigrae, angulis rotundis, sectione foliorum aurea, dorso lateribusque auro ornatis . . . . . Lib. 15 —

Editio in-8 min. (22 × 14), in *charta optima et levigata* et *charactere rubro-nigro*, fol. CXLIX-498 . . . . . Lib. **4,50**

— Volumen pelle caprina contectum dorso, ceterum linteo, angulis rotundatis, foliis sectione rubricatis, titulo aureo . . . . . Lib. 7 —

— Cum tegumento pellis caprinae nigrae, angulis rotundis, sectione foliorum aurea, dorso lateribusque auro ornatis . . . . . Lib. 9 —

Editio in-8 (26 × 16), ***italico sermone exarata,*** ad usum Congregationum et Confraternitatum, in *charta manufacta* et *charactere rubro-nigro*, fol. 400. . . . Lib. **4 —**

— Volumen pelle caprina contectum dorso, ceterum linteo, angulis rotundatis, foliis sectione rubricatis, titulo aureo . . . . . Lib. 7 —

— Cum tegumento pellis caprinae nigrae, angulis rotundis, sectione foliorum aurea, dorso lateribusque auro ornatis . . . . . Lib. 9 —

Sub praelo:

Editio in-8 (26 × 16) ***gallico sermone exarata.***

Editio in-8 (26 × 16) ***hispanico sermone exarata.***

Alla fine del mese di Maggio si pubblicherà dalla Tipografia Vaticana il

MARTIROLOGIO ROMANO

Edito per ordine di Gregorio XIII, riconosciuto per autorità di Urbano VIII e Clemente X, e quindi nel 1749 emendato ed accresciuto per opera e studio di Benedetto XIV.

Edizione tipica Vaticana fatta sotto gli auspici del SS.mo Signor Nostro Pio Papa X, nella quale sono inseriti gli elogi dei Santi e dei Beati, fino ad oggi approvati dalla S. Congregazione dei Riti.

Questa edizione del Martirologio Romano che la Sacra Congregazione dei Riti ha riveduto e dichiarato tipica, è molto più corretta e più ricca di quelle che fino ad oggi furono pubblicate, essendo stati corretti ed aggiunti alcuni elogi di Santi, ed essendovi aggiunti vari indici, i quali rendono facilissima ogni ricerca che abbia a farsi nel libro.

Il volume esce in doppio formato: uno più grande pel servizio corale, l'altro più piccolo per uso privato e per comodo di quelli che si occupano di cose liturgiche.

Unitamente alla duplice edizione latina si pubblicherà l'edizione in lingua italiana, per comodità specialmente delle Monache, delle Congregazioni Religiose, delle pie Confraternite e delle Famiglie cristiane nelle quali ogni giorno, ad intelligenza di tutti, si suol leggere il Martirologio Romano in lingua volgare.

PREZZI:

Edizione in-8 gr. (29 × 20), in *carta a mano* e *caratteri rosso-neri*, pagg. LXXXVIII-346 . . . . . Lire **8,50**

— In mezza legatura, dorso ed angoli in pelle di capra, cartoni in tela, angoli rotondi, taglio rosso, titolo in oro sul dorso . . . . Lire 12 —

— In piena pelle di capra nera, angoli rotondi, doratura sul dorso e sui piani, taglio dorato . . . . . Lire 15 —

Edizione in-8 picc. (22 × 14), in *ottima carta levigata* e *caratteri rosso-neri*, pp. CXLIX-498 . . . . . Lire **4,50**

— In mezza legatura, dorso ed angoli in pelle di capra, cartoni in tela, angoli rotondi, taglio rosso, titolo in oro sul dorso . . . . Lire 7 —

— In piena pelle di capra nera, angoli rotondi, doratura sul dorso e sui piani, taglio dorato . . . . . Lire 9 —

Edizione in-8 (26 × 16), ***tradotta in lingua italiana,*** in *caratteri grandi rosso-neri, carta a mano-macchina*, pp. 400 . Lire **4 —**

— In mezza legatura, dorso ed angoli in pelle di capra, cartoni in tela, angoli rotondi, taglio rosso, titolo in oro sul dorso . . . . Lire 7 —

— In piena pelle di capra nera, angoli rotondi, doratura sul dorso e sui piani, taglio dorato . . . . . Lire 9 —

In corso di stampa:

Edizione in-8 (26 × 16) ***tradotta in lingua francese.***

Edizione in-8 (26 × 16) ***tradotta in lingua spagnola.***

Veneunt Romae apud Administrationem Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis" (*Tipografia Poliglotta Vaticana, Roma*).

PSALTERIUM BREVIARII ROMANI cum Ordinario Divini Officii iussu SS. D. N. Pii Pp. X novo ordine per Hebdomadam dispositum et editum. Editio typica iterum impressa, pp. XVI-290-[12], carattere rosso-nero.

In brochure (su carta tipo giapponese leggerissima) L. **2,50**
Legato in tela inglese nera e taglio rosso . . . » **3,50**
» » » » » » » oro . . . . » **3,80**
» » pelle chagrin nera e taglio oro . . . » **5,—**

ANTIPHONALE Sacrosanctae Romanae Ecclesiae *pro diurnis horis* SS. D. N. Pii X, P. M. iussu restitutum et editum. - 1912. - In 8° su carta fina. pp. 1164 con incisioni in nero e colori L. 8. - (Legato in pelle chagrin e taglio rosso L. **12.** - Legato in mezza pelle e tela L. **10,50**).

GRADUALE Sacrosanctae Romanae Ecclesiae *De Tempore et De Sanctis* SS. D. N. Pii X. P. M. iussu restitutum et editum. Cui addita sunt Festa Novissima, 1908. - In 8°, pp. 940 con incisioni in nero e colori. In brochure L **6.** - Legato in pelle nera, taglio rosso L. **10.**

— **Excerpta e Graduali Romano** in duobus tomis diviso, L. **0,80.** (Sono varî fogli di stampa che rendono possibile la divisione del *Liber Gradualis* in 2 volumi).

COLLECTANEA S. CONGREGATIONIS DE PROPAGANDA FIDE seu Decreta, Instructiones, Rescripta pro Apostolicis Missionibus. - 2 vol. in 4° L. **20.**
(Vol. I [pp. VIII-732], ann. 1622-1866, nn. 1-1299. - Vol. II [pp. 573], ann. 1867-1906, nn. 1300-2317).

DECRETA AUTHENTICA CONGREGATIONIS SACRORUM RITUUM, ex Actis eiusdem collecta eiusque auctoritate promulgata. - Sex Vol. in 8° grande charta manufacta. - Pretium L. **46.**

Vol. I (pp. XXIV-486). Ab anno 1588 num. 1 usque ad annum 1705 num. **2162.**

» **II** (pp. XI-484). Ab anno 1706 num. **2163** usque ad annum 1870 num. **3232.**

» **III** (pp. VIII-383). Ab anno 1871 num. **3233** usque ad annum 1899 num. **4051.**

» **IV** (pp. IV-442). *Commentaria ad instructionem Clementis XI,* pro Expositione SS. Sacramenti in forma XL Horarum et suffragia atque adnotationes super Decretis Sacrae Rituum Congregationis.

» **V** (pp. IV-523). Index generalis rerum occurrentium in Decretis Sacrae Rituum Congregationis per tria priora authenticae Collectionis volumina digestis, cum enunciatione suffragiorum atque adnotationum quae in quarto volumine exhibentur.

» **VI.** Appendix I (pp. XI-177). Ab anno 1900 num. **4052** ad annum 1911 num. **4284** cum suo Indice Generali (*Sextum Volumen venditur etiam seorsim L. 6*).

Veneunt Romae apud Administrationem Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis" *(Tipografia Poliglotta Vaticana, Roma).*